

**การศึกษาระบาดวิทยาเชื้อ *Acinetobacter baumannii* ชนิดดื้อยา XDR ที่ปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม
ของหอผู้ป่วยกึ่งวิกฤตและวิกฤตอายุรกรรม**

พว.มูจรินทร์ แจ่มแสงทอง** พว.ประภัสสร เดชศรี** พว.อังคณา ขวัญพันธุ์งาม*
และพว.อมาวลี กมลสุขยืนยง* (* พยาบาลศาสตร์บัณฑิต **พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต)

โรงพยาบาลพระปกเกล้า โทร 09 5943 1409 E mail manachan654@gmail.com

บทนำ : ข้อมูลการเฝ้าระวัง *A. baumannii* ชนิดดื้อยา XDR ปีงบประมาณ 2563-2565 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและเป็นสาเหตุของการติดเชื้อในโรงพยาบาลร้อยละ 5.17 และ 11.59 และ 12.18 ตามลำดับ ส่วนใหญ่พบเชื้อในเสมหะร้อยละ 44 เป็นผู้ที่เข้ารักษาหอผู้ป่วยวิกฤตและกึ่งวิกฤตอายุรกรรม ซึ่งโรงพยาบาลกำหนดให้ใช้ CHIPPEE Bundle ควบคุมการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา แต่ยังพบการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อค้นหาการปนเปื้อนเชื้อ *A. baumannii* ชนิดดื้อยา XDR ในสิ่งแวดล้อม

2. เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อดื้อยา

วิธีดำเนินการวิจัย : วิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive study) ประชากรที่ศึกษา เก็บตัวอย่างจากอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ดูแลรักษาผู้ป่วยใส่เครื่องช่วยหายใจที่มี และไม่มีประวัติพบเชื้อ *A. baumannii* ชนิดดื้อยา XDR จำนวน 150 ตัวอย่าง โดยสุ่มเก็บตัวอย่างเชื้อในหอผู้ป่วยวิกฤตและกึ่งวิกฤตอายุรกรรม จำนวน 3 แห่ง ระยะเวลาเก็บ 7-15 พ.ย.65

ผลการวิจัย : พบการปนเปื้อนเชื้อ *A. baumannii* ชนิดดื้อยา XDR ในอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีประวัติและไม่มีประวัติเชื้อดื้อยาร้อยละ 21.82 และร้อยละ 4.21 ตามลำดับ อุปกรณ์และเครื่องมือที่พบการปนเปื้อนมากที่สุดในผู้ป่วยที่มีประวัติเชื้อดื้อยา คือ น้ำใช้ที่เตียงผู้ป่วย, น้ำใน Circuit (Water tap), ปุ่มปรับเครื่องมือต่างๆ ร้อยละ 60.00, 36.4 และ 18.75 ตามลำดับ ในผู้ป่วยที่ไม่มีประวัติเชื้อดื้อยา คือ น้ำใช้ที่เตียงผู้ป่วย, อุปกรณ์ของใช้ประจำตัวผู้ป่วย, ปุ่มปรับเครื่องมือต่างๆ ร้อยละ 22.20, 5.56 และ 3.13 ตามลำดับ

สรุป : เชื้อดื้อยา *A. baumannii* ชนิดดื้อยา XDR ปนเปื้อนอยู่ในอุปกรณ์ เครื่องมือของผู้ป่วยทั้งที่มีประวัติและไม่มีประวัติพบเชื้อดื้อยามาก่อน โดยเฉพาะน้ำใช้ที่เตียงผู้ป่วย

ข้อเสนอแนะ : การดูแลผู้ป่วยที่มีและไม่มีเชื้อดื้อยา บุคลากรการแพทย์ทุกระดับต้องเคร่งครัดการปฏิบัติตามหลัก Standard precautions การทำความสะอาดมือ การทำความสะอาดอุปกรณ์ของใช้และแยกของใช้/แยกโซนมีเชื้อดื้อยา